

Karsten
Dulose

Vraždí
všimavě

VRAŽEDNĚ ZÁBAVNÝ KRIMI ROMÁN

VÍCE NEŽ 1 MILION PRODANÝCH VÝTISKŮ SÉRIE

SPIEGEL BESTSELLER Č. 1

HOST

Karsten Dusse

Přeložila Dagmar Heeg

Vraždi všímavě

Brno 2022

Achtsam morden

Copyright © Karsten Dusse, 2019

Cover picture by MarjinArt / Shutterstock.com

Translation © Dagmar Heeg, 2022

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2022

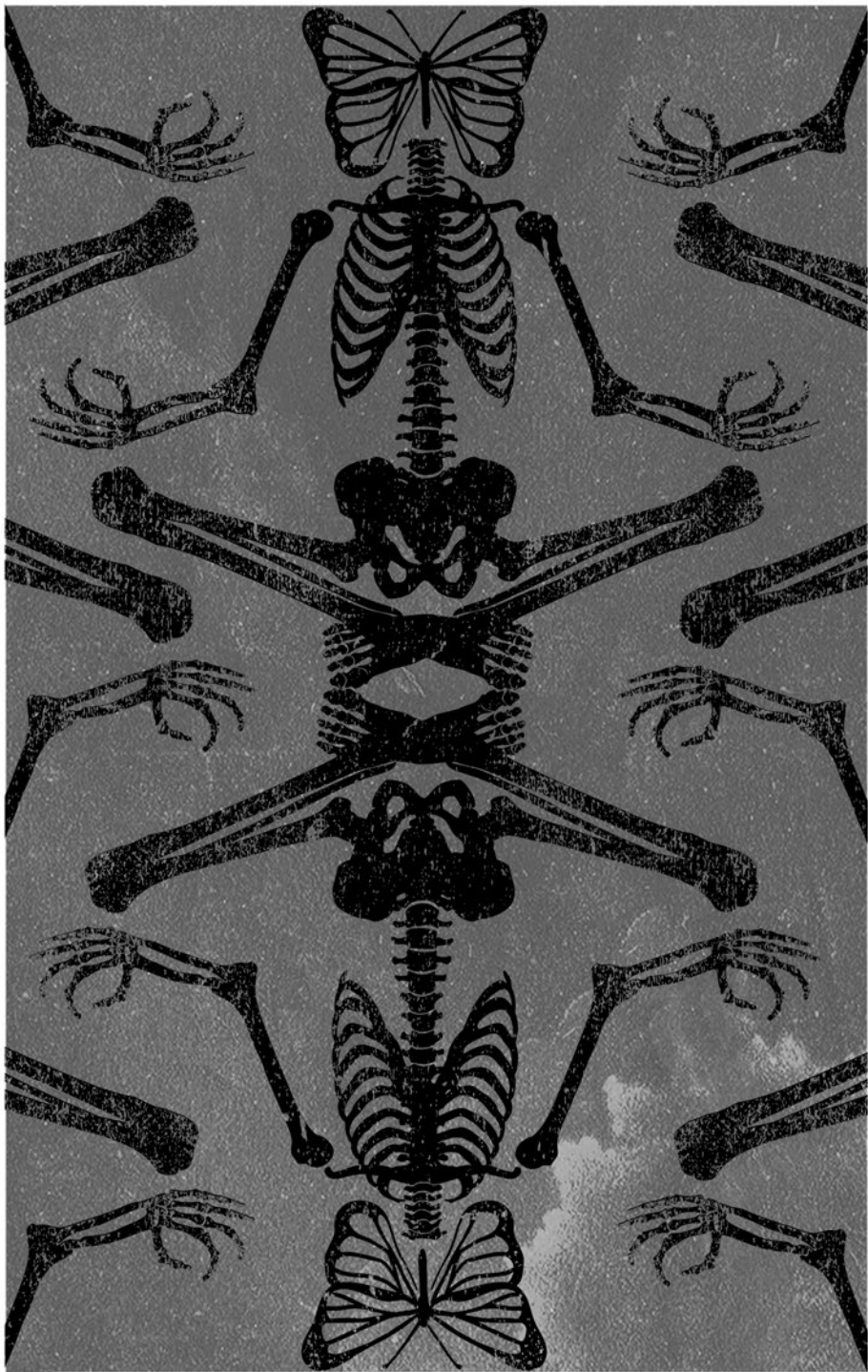
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1474-8 (PDF)

ISBN 978-80-275-1475-5 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1476-2 (MobiPocket)

Lině

1 VŠÍMAVOST

Když stojíte přede dveřmi a čekáte,
stojíte přede dveřmi a čekáte.
Když se hádáte se svou ženou,
hádáte se se svou ženou. To je všímavost.
Když stojíte přede dveřmi a čekáte a čekání
využijete k tomu, abyste se navrch v duchu
hádal se svou ženou — pak to není všímavost.
To je jen hloupost.

Joschka Breitner,

Jak zpomalit v rychlém jízdním pruhu —
všímavost pro lidi na vedoucích pozicích

JEN ABY BYLO JASNO: já nejsem žádný násilník. Ba naopak. Já se třeba za celý život ještě nikdy s nikým nepopral. A poprvé jsem někoho zabil až ve dvačtyřiceti. Což je, když se tak porozhlédnu po svém profesním poli působnosti, celkem pozdě. No dobrá, týden nato už jsem měl na kontě skoro půl tuctu obětí.

Asi to zní tak trochu nepěkně. Jenže všechno, co jsem udělal, jsem udělal s tím nejlepším úmyslem. Byl to logický důsledek všímavé reorganizace mého života. Abych sladil povolání s rodinou.

První setkání se všímavostí byl pro mě čirý stres. Moje žena Katharina se mě snažila donutit, abych se dostal do pohody. Abych zapracoval na své nízké psychické odolnosti, nedostatečné spolehlivosti, na pokrouceném hodnotovém světě. Aby naše manželství dostalo ještě jednu šanci.

Chtěla zpět onoho vyrovnaného, snaživého mladého muže plného ideálů, do kterého se před deseti lety zamilovala. Kdybych své ženě kdykoli v průběhu našeho vztahu řekl, že bych měl rád zpátky její tělo, do kterého jsem se před deseti lety zamiloval, byl by s naším manželstvím v tu chvíli amen. Naprosto právem. Na ženském těle čas samozřejmě smí zanechat stopy. Zato na mužské duši zřejmě nikoli. A proto nešla moje žena se svým tělem k plastickému chirurgovi, ale já se svojí duší na trénink *mindfulness* neboli všímavosti.

V té době pro mě byla všímavost jen dalším odvarem stále stejného ezoterického čaje, který se lidem co desetiletí znovu ohřívá a servíruje pod novým názvem. Všímavost byla autogenní trénink bez pozice v leže. Jóga bez prohýbání. Meditace bez tureckého sedu. Nebo, jak psali v magazínu pro manažery, který mi žena jednou demonstrativně položila na stůl vedle snídaně: „Všímavost je nesoudící a láskyplné vnímání okamžiku.“ Ta definice na mě působila stejně bezkonturně jako oblázky, co je lidé uvolnění do naprosté nicotnosti na plážích nesmyslně vrší do mohyl.

Kdoví jestli bych se do té věci s všímavostí vůbec pustil, kdyby šlo jen o nás dva, tedy o mou ženu a o mě? To nevím. Jenže my máme dcerku, Emily, a pro ni bych se dal poslat i ze Sodomy do Gomory, kdyby byla v jednom z těchto měst pro nás jako pro rodinu ještě nějaká šance.

Proto jsem si jednoho lednového čtvrtečního večera domluvil schůzku s koučem všímavosti. Když jsem zvonil u těžkých dřevěných dveří jeho „ordinace“, abych se s ním pobavil mimo jiné o svém časovém managementu, měl jsem pětadvacet minut zpoždění.

Kouč měl své prostory v přízemí nákladně renovované budovy ve staré zástavbě v honosnější čtvrti našeho města. Jeho leták mi padl do oka v prostorách wellness oázy jednoho pětihvězdičkového hotelu. Ceník jsem znal z internetu. Někdo, kdo jiným lidem tahá z kapsy balík peněz za to, aby je naučil, jak být v pohodě, snad bude schopen levou zadní odmeditovat placené zpoždění. Myslel jsem si. Jenže když jsem zazvonil, nestalo se vůbec nic.

Až do chvíle, kdy mi onen guru na umění uvolnění odmítl otevřít dveře, jsem byl vlastně docela v pohodě, vždyť moje zpoždění bylo naprosto omluvitelné. Jsem přece advokát — trestní právo — a v pozdním odpoledni si mě zavolali ještě k jednomu přezkumu usnesení o vzetí do vazby. Spolupracovník mého hlavního mandanta Dragana Sergoviće se odpoledne dostavil do zlatnictví, kde si chtěl vybrat zásnubní prsten, ale místo peněz měl s sebou jen nabitou pistoli. Když se mu předložené prsteny nelíbily, uhodil zlatníka zbraní do spánku. Jelikož zlatník už mezitím spustil tichý alarm, našla policie při svém příjezdu na zemi ležícího zlatníka a onoho muže, který se při pohledu na dva na něj namířené samopaly ani nepokoušel o jakýkoli odpor. Vzali ho na policejní prezidium a vyrozuměli jak mě, tak i soudce, který ho měl poslat do vazební věznice.

Jako student práv se svými tehdejšími ideály bych považoval za naprosto spravedlivé, aby takováhle socka až do

soudního řízení seděla ve vyšetřovací vazbě a pak na několik let zmizela v lochu.

S několikaletou zkušeností obhájce pro socky ve věcech trestních jsem toho idiota po dvou hodinách dostal zpátky na svobodu.

Takže jsem na koučink nepřišel pozdě jen tak. Přišel jsem *úspěšně* pozdě. A jestli tenhle expert na psychickou pohodu nebude chtít promrhat zbytek hodiny našťvaností, klidně mu i povím, proč jsem byl tak úspěšný.

Onomu mladíkovi se sklonem k ozbrojeným nákupům je pětadvacet a bydlí ještě u rodičů. Za násilné činy dosud nebyl nikdy trestán — jen za drogové delikty. Nehrozilo nebezpečí útěku, recidivy ani manipulace s důkazním materiálem. Navíc pachatel sdílí naše společenské hodnoty manželství a rodiny. Proto byl přece u zlatníka: odcizením prstenu chtěl vyjádřit svou vůli vstoupit do svazku manželského.

Připouštím, že pro zlatníka v nemocnici a policisty ve službě bylo nejspíš těžké pochopit, že se člověk, který je bezpochyby násilník, mohl ještě téhož večera chvástat v kruhu svých přátel a vysmívat se státu. Dokonce i manželce připadala moje práce v tomto ohledu občas trochu na hraně. Jenže mým úkolem není vysvětlovat jiným lidem náš právní řád. Má práce spočívá v tom, že tento řád podle všech pravidel bravurně využívám. Vydělávám si peníze tím, že konám dobro pro špatné lidi. Tečka. A umím to skvěle. Jsem vynikající obhájce ve věcech trestních, zaměstnán v jedné z nejrenomovanějších advokátních kanceláří ve městě. K dispozici dvacet čtyři hodin denně.

To je panečku stres. A s rodinným životem se to nedá moc sladit. Však proto jsem taky stál přede dvěma onoho

šarlatána. A on mě nechtěl pustit dovnitř. Pocítil jsem, jak mi tuhne šíje.

Jenže když ona odměna za všechn ten stres stála za to: služební auto. Obleky na míru. Drahé hodinky. Dřív jsem na symboly statusu moc nedal, ale když jako advokát zastupujete organizovaný zločin, symboly statusu si pořídít musíte. Už jen proto, že jako právník jste sám symbolem statusu svého mandanta.

Dostal jsem velkou kancelář, designový psací stůl a pětimístný měsíční plat pro rodinu: pro svou úžasnou dcerku, skvělou ženu a pro mě.

No dobrá — vysoká čtyřmístná suma hned padne na splátku za hypotéku. Hypotéku za dům, v němž bydlí úžasné dítě, které kvůli své pracovní době vůbec nevidám. S milující matkou, s níž se, když ji vidím, jediné hádám. Já se hádám, protože jsem podrážděný z práce, o které své ženě nemůžu povídat, jelikož ji nenávidí — a ona se hádá, protože se musí po celý den starat o naši malou a kvůli tomu se vzdala svého seriózního zaměstnání na pozici vedoucí oddělení jedné pojišťovny. Byla-li láska mezi námi dvěma křehká květina, pak jsme o ni při přesazování do velkého rodinného květináče zřejmě málo pečovali. Zkrátka: dařilo se nám jako spoustě jiných mladých a úspěšných rodin — mizerně.

Bylo zapotřebí nějak skloubit práci a rodinu, a protože jsem byl z nás dvou jediný, kdo disponoval obojím, vyvolila mě moje žena k tomu, abych na sobě začal pracovat. Poslala mě ke koučovi na trénink všímavosti. A kouč mi neotvíral. Debil jeden. Napětí v šíji o sobě začínalo dávat vědět při každém pootočení hlavy slabým zakřepáním.

Znovu jsem zazvonil u těžkých dřevěných dveří. Byly čerstvě natřené. Nebo tak alespoň byly cítit.

Konečně se otevřely. Stál v nich muž a jako by celou dobu číhal za dveřmi a čekal na druhé zazvonění. Byl o něco starší než já, asi tak něco přes padesát.

„Byli jsme domluveni na osmou hodinu večer,“ řekl prostě, pak se otočil a bez dalšího slova se vydal pustou chodbou. Šel jsem za ním do nepřímo osvětlené kanceláře jen spoře vybavené nábytkem.

Muž vypadal jako asketa. Na svém šlachovitém těle neměl ani gram tuku. Takový ten typ člověka, který by po smetanovém dortíku neztloustl, ani kdyby mu ho aplikovali rovnou do podkoží. Jeho zevnějšek působil upraveně. Měl na sobě seprané rifle, hrubý pletený svetr, pod ním jednoduchou bílou bavlněnou košili a na bosých nohou pantofle. Hodinky neměl. Šperky taky ne.

Rozdíl mezi námi dvěma nemohl být větší. Já jsem byl oblečen v tmavomodrém obleku na míru, bílé košili s manžetovými knoflíčky, modro-stříbrné kravatě se sponou vykládanou diamanty, na ruce hodinky značky Breitling, snubní prsten, na nohou černé ponožky, kožené šněrovací polobotky. Kousky oblečení, které jsem měl ve srovnání s tím chlápkem navíc, převyšovaly co do počtu kusy nábytku v jeho ordinaci. Dvě křesla, jeden stůl. Polička s knihami a stolek s nápoji.

„Jo, pardon. Byl hrozný provoz.“ Už kvůli tomu, že mě nepozdravil, jsem měl sto chutí se namístež otočit a odejít. To, že jsem kvůli práci přišel pozdě, mi mohla zadarmo vyčíst klidně i moje žena. Jenže kdyby se Katharina dozvěděla, že jsem přišel na kurz všímavosti pozdě a pak jsem z něj

okamžitě uraženě odešel, ztropila by mi takovou scénu, že bych následně potřeboval hned dva další kouče, aby mě dostali zpátky do pohody.

„Musel jsem nečekaně převzít ještě jeden přezkum usnesení o vzetí do vazby. Loupež s ublížením na zdraví. Nemohl jsem jednoduše...“ Proč vlastně celou dobu mluvím? Pánem domu je tu přece on. Neměl by mi nabídnout alespoň židli? Nebo něco říct? Ale ten chlap se na mě prostě jenom díval. Asi tak jako moje dcera, když v lese zahlédne kocoura. Zatímco u kocoura se instinktivně dostaví ztuhnutí děsem, když se na něj zadívá neznámý příslušník jiného živočišného druhu, u mě se dostavil reflex hovoru.

„Můžeme to prostě trochu uspíšit... za stejné peníze,“ zkusil jsem napravit zpackaný začátek.

„Pokud poběžíme, cesta se tím nezkrátí,“ dostalo se mi odpovědi.

Na kávových hrníčcích svých sekretárek jsem četl už i vznosnější citáty. Hláška tohohle chlapíka v sobě ještě k tomu nenesla ani náznak příslibu nějaké té dobré kávy. Pěkně pitomý začátek.

„Tak se posaďte. Dáte si čaj?“

No konečně. Posadil jsem se do jednoho z křesel. Vypadalo, jako by v posledních sedmdesátých letech minulého tisíciletí vyhrálo nějakou cenu za design, a skládalo se v podstatě z jedné jediné chromové trubky, na které bylo zavěšené polstrování z hrubého hnědého manšestru. Křeslo bylo překvapivě pohodlné.

„Neměl byste preso?“

„Může být zelený čaj?“

Kouč ignoroval mou námitku, co se presa týče, a už mi naléval z konvice. Na jejím mléčném skle bylo vidět, že je už roky denně používaná.

„Prosím. Je vlažný.“

„Já vlastně ani nevím, jestli jsem tu správně,“ podotkl jsem.

Křečovitě jsem se držel svého šálku s čajem. Doufal jsem, že mě přeruší. Ale nestalo se. Moje zajímavá věta visela nedořečená v prostoru. Tam se střetla s pronikavým pohledem mého protějšku. Teprve když bylo jasné, že už dál mluvit nehodlám, napil se i kouč doušku čaje.

„Znám vás třicet minut a myslím, že byste se tu mohl leccemu naučit.“

„Nemůžete mě přece znát třicet minut. Jsem tu teprve necelé tři minuty,“ poznamenal jsem uštěpačně.

Kouč odpověděl s provokativní přívětivostí: „Už jste tu ale mohl třicet minut být. Prvních pětadvacet jste patrně strávil něčím úplně jiným. Pak jste stál tři minuty přede dveřmi a přemýšlel, jestli máte zazvonit podruhé. Je to tak?“

„Ehm...“

„Potom jste se konečně rozhodl zazvonit a já jsem se od vás za ty tři minuty, co jsme tady v mých prostorách, dozvěděl, že schůzky, u kterých jde výjimečně jenom o vás, nepovažujete za závazné, že se vaše priority řídí výhradně vnějšími okolnostmi, že cítíte potřebu se naprosto cizímu člověku ospravedlnit za to, že nesnete mlčení, že nedokážete intuitivně zvládnout situaci, která neodpovídá obvyklým normám, a že jste zcela ve spáru vlastních zvyklostí. Jak se cítíte?“

Páni. Ten chlapík má pravdu.

„Pokud se se mnou teď přesně z těchto důvodů nebudete chtít ani vyspat, tak se budu cítit úplně jako doma!“ vyhrklo ze mě.

Kouči zaskočil doušek zeleného čaje, rozkašlal se a potom se srdečně rozesmál. Když s obojím ustal, podal mi ruku.

„Joschka Breitner, jsem rád, že jste přišel.“

„Björn Diemel, těší mě.“

Ledy se prolomily.

„Tak pročpak jste tady?“ zajímal se Joschka Breitner.

Zamyslel jsem se. Napadaly mě tisíce důvodů. A pak zase ani jeden jediný. Připadalo mi, že vůči trenérovi všímavosti by měl být člověk do jisté míry otevřený. Pan Breitner mi po svém záchvatu smíchu navíc přišel docela sympatický. Ale ani zdaleka jsem nebyl připravený dávat jen tak mírnix týrnix k dobru detaily ze svého soukromého života. Kouč si mého vnitřního dilematu všiml.

„Tak mi jmenujte pět důvodů, které mají co do činění s tím, že jste teď tady.“

Zhluboka jsem se nadechl. A pak jsem spustil.

„Den má příliš málo hodin, nedokážu vypnout, jsem přehnaně citlivý, vystresovaný, moje žena mi leze na nervy, svoje dítě téměř nevidím a stýská se mi po něm. A když pak mám jednu na dítě čas, jsem myšlenkami někde jinde. Žena si neváží mé práce, práce si neváží mě..“

„Neumíte počítat.“

„Prosím?“

„Devět z pěti důvodů jsou klasické příznaky přepracovanosti. Mohl byste popsat pár situací, ve kterých něco takového pociťujete?“

Nemusel jsem dlouho přemýšlet, kdy jsem se naposledy cítil přetížený, a prostě jsem mu vyličil situaci, kterou jsem právě zažil před jeho dveřmi a vnímal ji jako vyložene stre-
sující. Včetně mé myšlenkové horské dráhy.

Pokývl. „Jak už jsem řekl, myslím si, že kdybyste se naučil všímavosti, mohlo by vám to pomoci.“

„Dobrá, tak do toho.“

„Máte představu o tom, co to vlastně všímavost je?“

„Předpokládám, že se to v následujících hodinách za drahý peníz dozvím.“

„To už jste se dozvěděl zadarmo, když jste stál přede dveřmi,“ řekl mírně.

„To jsem se ale zrovna asi moc nesoustředil.“

„A to je přesně ono: asi tři minuty jste stál přede dveřmi a přemýšlel, jestli máte zazvonit podruhé. Kolik z těchto sto osmdesáti vteřin jste byl myšlenkami někde jinde?“

„Abych řekl pravdu, tak asi sto sedmdesát šest.“

„A kdepak jste to v tu chvíli v myšlenkách vlastně byl?“

„Ve zlatnictví, na policejním prezidiu, v kanceláři, u svého mandanta, u dcery, uprostřed hádky s manželkou.“

„Během nanejvýš tří minut jste se tedy v duchu nacházel na šesti různých místech. A se všemi vás pojily nějaké emoce. Bylo vám to k něčemu dobré?“

„Ne, já...“

„Tak proč jste to dělal?“ zeptal se s opravdovým zájmem.

„Prostě se to stalo.“

Kdyby se můj mandant v mé přítomnosti takto vyjádřil před soudem, už bych ho nepřipustil ke slovu.

„Všímavost je prostě a jednoduše to, že se vám tohle nestane.“

„Aha. Můžete mi to vysvětlit přesněji?“

„Je to úplně jednoduché. Když stojíte přede dveřmi, stojíte přede dveřmi. Když se hádáte se svou ženou, hádáte se se svou ženou. Pokud čas, kdy stojíte před mými dveřmi, využijete raději k tomu, abyste se navrch v duchu hádal se svou ženou, pak nejste všímavý.“

„A jak se stojí všímavě přede dveřmi?“

„Jednoduše před nimi stojíte. Tři minuty neděláte nic. Vnímáte, že tam stojíte a váš svět se nepropadá do chaosu, když tam prostě jen stojíte. Ba naopak. Pokud ten moment nebudete nijak hodnotit, nemůže s sebou přinášet nic negativního. Vnímáte přirozené věci. Svůj dech. Vůni čerstvě natřených dveří. Vítr ve vlasech. Sebe sama. A pokud sám sebe budete láskyplně vnímat, zbavíte se na konci těchto tří minut veškerého stresu.“

„Takže jsem podruhé vůbec zvonit nemusel?“

„Nemusel jste zvonit ani poprvé. Úplně stačí, když se bez účelu postavíte přede dveře.“

Měl jsem pocit, že mi základní princip docela vyhovuje. Napětí v šíji už jsem každopádně nepocítoval. Že mi pan Breitner o pár minut později prozradil mantru pro mou první vraždu, jsem si však uvědomil až o několik týdnů později.

2 SVOBODA

Ten, kdo neustále dělá jen to, co sám chce, není svobodný.
Už jen představa, že musíte stále něco dělat, vás svazuje.
Svobodný je jedině ten, kdo prostě jen nedělá to,
co dělat nechce.

Joschka Breitner,

Jak zpomalit v rychlém jízdním pruhu —
všímavost pro lidi na vedoucích pozicích

JOSCHKA BREITNER NALIL do šálků další čaj.

„Největší stres si způsobujeme samozřejmě tím, že máme dočista zvrácenou představu o svobodě.“

„Aha.“

„Je omyl si myslet, že svoboda spočívá v tom, že děláme, co dělat chceme.“

„Co je na tom špatného?“

„Předpoklad, že člověk musí neustále něco dělat. To je hlavním zdrojem stresu, který pociťujete. Stojíte přede dveřmi a připadá vám naprosto normální dělat v duchu všechno možné. Jenže myšlenky jsou přece svobodné! Ho, hó — a přesně v tom je ten problém: pochytat svobodné myšlenky, když se začnou rozbíhat na všechny strany. Jenže vy myslet vůbec nemusíte. Naopak. Klidně můžete nemyslet,

když myslet nechcete. Teprve pak jsou vaše myšlenky skutečně svobodné.“

„Jenže já dělám v životě i jiné věci, než že jen myslím,“ odvážil jsem se namítnout. „Největší potíže mám kvůli tomu, co dělám.“

„Tady platí totéž. Teprve když si uvědomíte, že *nemusíte* dělat, co dělat *nechcete* — teprve pak jste svobodný.“

Nemusím dělat, co dělat nechci. Jsem svobodný.

O necelé čtyři měsíce později jsem si měl právě tuhle svobodu se všemi jejími důsledky dopřát. Měl jsem si dopřát svobodu neudělat něco, co jsem udělat nechtěl. Bohužel jsem tím omezil svobodu někoho jiného — a připravil jsem ho tak o život. Jenže já přece kurz všímavosti neabsolvoval proto, abych zachránil svět, ale abych zachránil sám sebe.

Všímavost není „žít a nechat žít“. Všímavost je: „Žij!“ Takovýto imperativ pak klidně může mít i nějaký ten dopad na nevšímavý život ostatních.

Co mě u mé první vraždy naplňuje radostí, je skutečnost, že jsem si dokázal daný okamžik užít, přijal ho s láskou a nijak jsem ho nehodnotil. Přesně tak mi kouč při prvním sezení popsal ideální všímavé prožívání. Moje první vražda byla plně spontánní naplňování vlastních potřeb, tak jak sejevily v danou chvíli. A z tohoto pohledu to bylo velice úspěšné cvičení všímavosti. Pro toho druhého ne. Ale pro mě jo.

Jenže když jsem seděl u pana Breitnera v křesle a upíjel svůj druhý šálek čaje, tak ještě nikdo mrtvý nebyl. To jsem u něj byl jen proto, abych dostal pod kontrolu svůj pracovní stres.

„Povězte mi něco o své práci. Vy jste advokát?“ ptal se pan Breitner.

„Ano. Se specializací na trestní právo.“

„Vy se tedy staráte o to, aby se každému v této zemi dostalo férového soudního řízení bez ohledu na to, z čeho je obviněn. To je velice chvályhodné.“

„Přesně o tohle jsem se dřív skutečně chtěl starat. Tedy kdysi za studií, pak jako koncipient a ještě i na začátku své profesní dráhy. Realita úspěšného obhájce ve věcech trestních vypadá bohužel úplně jinak.“

„A jak?“

„Starám se o to, aby se hajzlové nedostali do takového průšvihů, jaký by si zasloužili. Na tom není z morálního hlediska chvályhodného zhola nic. Zato je to vysloveně lukrativní.“

Rozpovídal jsem se o svých začátcích u DED — advokátní kanceláře von Dresen, Erkel, Dannwitz —, kam jsem nastoupil hned po složení advokátních zkoušek. DED je středně velká advokátní kancelář zaměřená na ekonomickou sféru. Veškeré hospodářské delikty nevyjímaje. Smečka právníků v kravatách, kteří se snaží působit seriózním dojmem, ale po celý den nedělají nic jiného, než že pro zazobané mandanty hledají stále nové daňové skuliny nebo tahají z průšvihů takové, kterým přes veškerou snahu hrozí trestní řízení kvůli daňovým únikům, hospodářské kriminalitě, zpronevěrám či podvodům. Aby mohl člověk jako nováček hrát v téhle lize, očekávají se od každého začínajícího advokáta dvě státní zkoušky složené s vyznamenáním a několik bezplatných praxí. A aby toho nebylo málo, tak z uchazečů, kteří tyto podmínky splňují, vyberou jen jednoho z deseti.

Získat tady místo hned po druhé státnici je jako vyhrát jackpot v profesní loterii. Já jsem měl štěstí. Alespoň jsem si to tenkrát myslel.

„Dneska už to vidíte jinak?“ zeptal se Joschka Breitner.

„V průběhu let holt všechno nabralo jiný směr, než jaký jsem při nástupu na to místo očekával.“

„To se v životě stává. Co se událo v tom vašem?“

Hrubě jsem mu načrtl svou kariéru. Pověděl jsem o horrentním nástupním platu a o šílených pracovních podmínkách. Šest a půl dne v týdnu. Čtrnáct hodin denně. Každíčkou minutu obklopen chladnokrevnými kariéristickými hovady, kteří se ženou v kolotoči jako křečci za mrkvičkou, jen aby se ve firmě mohli jednou stát jedním z partnerů.

Dobře vím, o čem mluvím. Byl jsem jedním z nich.

Mým prvním mandantem byl chlap, kterého kancelář předtím ještě nikdy nezastupovala. Jako nezkušený advokát jsem vyfasoval nezkušeného mandanta. Oním mandantem byl Dragan Sergović, ale o tom jsem se Breitnerovi nezmiňoval. Uvedl jsem jen to, že to byla „pochybná existence“, což byl pro podstatu Draganovy obchodní činnosti značný eufemismus. Křik vykřičené čtvrti, kde provozoval svou činnost, ohlušoval více než řev policejních sirén, co se za člověkem spustí, když prosviští sto třicítkou přes obytnou zónu.

Jenže Draganovy obchody prosperovaly a nějací „seriózní“ mandanti advokátní kanceláře DED, kteří mu byli čímsi zavázáni, se za něj přimluvili.

Při našem prvním setkání Dragan tvrdil, že jde o daňové úniky. Nebyla to úplná lež. Ale taky to neodpovídalo obvinění ze strany státního zastupitelství. Dragan zmlátil

zaměstnance finančního úřadu, který zpracovával jeho agendu a měl k ní nějaké kritické připomínky, tak, že ho museli odvézt do nemocnice. Když se úředník zmátořil natolik, že mohl znovu přijímat pevnou stravu a byl schopen vypočítat, nechtěl si kupodivu vzpomenout ani na podezření z daňového úniku, ani na Draganovu návštěvu. Řekl nám, že prostě jen nešťastně upadl.

Draganovy pěsti se v následujících letech ještě několikrát ukázaly jako podstatně efektivnější nástroj než moje dvě státní zkoušky.

Dragan byl nejen surový pasák, ale i drogový boss a obchodník se zbraněmi. Když jsem se s ním seznámil, svou obchodní činnost naoko a dost nezdařile skrýval za celou řadu napůl ilegálních importních a exportních firem. Zkrátka: Dragan byl dokonce i v rámci značně širokého pojetí seriozity mého zaměstnavatele takzvaný „bée“-mandant — takový ten, na němž si kancelář finančně notně přilepší, kterým se však navenek radši moc nechlubí.

To ale partnerům naší advokátní kanceláře nijak nebránilo v tom, aby mě zasvětili do všelijakých finančních triků, a ty jsem pak za poplatek aplikoval u Dragana.

Dragan se stal mou první profesní výzvou. Veškeré ambice jsem vložil do modernizace jeho podnikatelského portfolia, abych tím jeho aktivity držel z dosahu radaru státního zastupitelství. Jeho hlavními zdroji příjmu byly i nadále drogy, zbraně a kuplířství. Od té doby jsem však jeho finance proléval různými dopravními podniky, franšízami a firmami s hotovostním platebním stykem, v nichž jsem pro Dragana získal podíly. Kromě toho jsem mu ukázal, jak se podvodným nakládáním s evropskými dotacemi ulívají

peníze do neexistujících lilkových plantáží v Bulharsku a jak se dá pomocí opčních listů k obchodování s emisemi napíchnout na zdroje příjmů, které jsou sice přinejmenším stejně nelegální jako obchod s drogami, kvůli kterým ale nikdo nikomu nemusí lámat kosti. A obojí je se státní podporou. S mou pomocí veřejnost Dragana během několika let přestala vnímat jako bezcitného dealera a pasáka a začala v něm vidět málem úctyhodného obchodníka.

Zdokonalil jsem všechno, co jsem se za studií nikdy neučil. Jak ovlivňovat svědky, uchlácholit státní zástupce, jak srovnat do latě zaměstnance. Zkrátka: byl jsem docela dobrý v tom, jak lidi přesvědčit.

„A víte proč?“ zeptal jsem se pana Breitnera.

„Poučte mě!“

„Nejdřív proto, že to stálo v mé pracovní smlouvě. Já nejsem žádný ničema. Fakt ne. Jsem spíš bojácný a nudný. A svědomitý. Svědomitost je možná moje nejhorší vlastnost. Je mi naprosto jasné, že systém, který jsem spoluutvářel, není dobrý. A to nejen pro ostatní, ale ani pro mě samotného. Systém, kde se násilí, bezpráví a podvod odměňují a kde jsou láska, spravedlnost a pravda negativními jevy, nemůže být dobrý. Jenže já jsem mohl být dobrý i tak. Tedy přinejmenším v rámci tohoto systému. Svou svědomitostí jsem roky dělal všechno pro to, aby tento systém fungoval. A přitom jsem si ani nevšiml, jak jsem ze snaživého premianta pomalu ale jistě zmuťoval v perfektního advokáta pro organizovaný zločin.“

V jistou chvíli jsem se začal vyžívat v tom, že své řemeslo perfektně ovládám. Jenže perfekcionismus není všechno. Každý jakžtakž dobrý advokát dokáže svému mandantovi

zachránit krk. Jenže to na situaci nic nemění. Dragan nebudil ani v tom nejdražším obleku sebemenší dojem seriózního podnikatele. Byl to agresivní psychopat a na tom se ani mým působením nic nezměnilo.

V rámci profesní povinnosti zachovat mlčenlivost mi bylo dopřáno vyslechnout si více choromyslných krutostí než zpovědníkovi Charlese Mansona. Zároveň jsem na konkurenty a možné svědky kydal doslova po kýblech sračky a ještě jsem se divil, že jsem po nějaké době začal nechutně zapáchat. Já si toho dokonce ani sám nevšiml, ale řekla mi to moje žena, která je na pachy citlivá. Ta nakonec rozhodla, že takový život už dál nemůžu vést.

3 DECH

Dech spojuje naše tělo s naší duší.

Dokud žijeme, dýcháme. Dokud dýcháme, žijeme.

Dech může být naším útočištěm. Pokud se soustředíme na svůj dech, soustředíme se na spojení těla a ducha.

Pomocí dechu můžeme utlumit vliv negativních emocí.

Joschka Breitner,

Jak zpomalit v rychlém jízdním pruhu —
všímavost pro lidi na vedoucích pozicích

VYPRÁVĚL JSEM PANU BREITNEROVI o své obavě, vlastně to byla už jistá věc — že se právě kvůli své veskrze úspěšné péči o takzvaného „béé“-mandanta nikdy nestanu v naší advokátní kanceláři partnerem. Stal se ze mě „béé“-advokát. Úspěšný „béé“-advokát. Jenže: z „béé“-advokátů se nestávají partneři.

Vnímám jsem, jak se mi už při pouhém vyprávění úží dech, chytají mě křeče v žaludku a tuhne mi šíje.

„Kdy jste si poprvé skutečně uvědomil, že se vaše hodnoty posunuly?“

Na chvíli jsem se zamyslel a velice rychle mi na mysli vytanula jedna klíčová scéna.

„Byla to konkrétní chvíle, jednou v noci. Naše dcera Emily tehdy byla ještě maličká, tak dvouměsíční. V noci se

samozřejmě budila. Od začátku jsme ji přikrmovali, takže jsme se u ní mohli s manželkou v noci střídat. Jako vždycky jsem toho měl přes den hodně. Ale k Emily jsem vstával rád. Ty tiché minuty v noci jen s mou malou dcerkou v dětském pokojíčku byly jako nějaký vlastní, pokojný svět... No jo, každopádně jsem jednou takhle přetažený držel Emily v náručí, ona si právě odříhla, něco mumlala a já jsem se snažil ji mluvením uspat a povídal jsem jí o tom, jak je svět krásný. A najednou jsem si s hrůzou uvědomil, že mluvím o světě svého dětství. Ale nebyl to svět, ve kterém žiju.“

Joschka Breitner chvíli zamysleně přikyvoval a pak řekl: „A kvůli čemu to tedy děláte? Pro peníze?“

Zamyslel jsem se. Kdepak, kdybych tvrdil, že peníze jsou tím jediným, co mi na mé práci imponuje, tak by to nebyla pravda.

„Miluju to, co umím. Ale nenávidím ty, pro které to dělám.“

„Jak se to projevuje?“

„Myslíte lásku, nebo nenávisť?“

„Kvůli čemu jste tady?“

„Kvůli tomu druhému.“

„Takže jak? Jak se to na vás fyzicky projevuje?“

„Ztuhnutím šíje, bolestmi žaludku, přiškrceným dechem...“

„Pak bude nejlepší, když naše dnešní sezení zakončíme cvičením na uvolnění přiškrceného dechu.“

Pan Breitner odložil svůj šálek, promnul si prsty a plynulým pohybem vstal. Také jsem se zvedl. Skepticky jsem na něj pohlédl. To mě snad chce vážně naučit, jak mám rozdýchat potíže s psychopatickým zločincem a neempatickou manželkou?

„Postavte se zpříma. Narovnejte záda, vypněte prsa. Nohy rozkročte na šíři ramen. Kolena lehce pokrčte.“

Ukazoval mi, co mám dělat, a já jsem to po něm opakoval. Nic se nedělo.

„A teď?“

„Už dýcháte?“

„Už dvačtyřicet let.“

„Tak se jednou soustředte jen na svůj dech,“ vybídl mě Breitner. „Ve které části těla ho cítíte?“

„Cítím ho v...“

Pan Breitner mě přerušil. „To byla řečnická otázka. Na tomhle cvičení je dobré, že je úplně jedno, kde svůj dech cítíte. Hlavní je, že ho vůbec cítíte. Na otázky ohledně vašeho dechu tedy nemusíte odpovídat mně, ale sám sobě. Jde jen a jen o to, abyste zjistil, že se ve vašem těle děje celá řada příjemných věcí. Váš dech je důvodem a důkazem toho, že žijete. Což je zázrak. Nikoli speciálně u vás, ale u všech živých bytostí. Dech spojuje tělo s duší. Kde tedy cítíte dech, když se nadechnete?“

Nic jsem neříkal a soustředil jsem se na své pocity.

„Kde cítíte svůj dech, když vydechujete?“

Dál jsem nic neříkal.

„A teď se pokuste cítit své tělo jako celek.“

Dýchal jsem a dál se soustředil na své pocity. Zatracená nuda.

„To je tedy všímavost?“ pokusil jsem se zakončit cvičení.

„Pokud se právě teď soustředíte na svůj dech, pak jste všímavý. Přesně tak.“

„A tím nějak změním ty debily kolem sebe?“ zeptal jsem se.

„Ne. Tím změníte svou reakci na ty debily.“

„Takže ti debilové nezmizí?“

„Ne, ale zmizí jejich vliv na to, jak se cítíte. Ještě cítíte zúžený dech, ztuhlou šíji a křeče v žaludku?!“

Znovu jsem se zasoustředil na své pocity. Všechno bylo pryč. Neuvěřitelné.

„Jsou pryč,“ řekl jsem.

„No tak až vám vaše manželka zase bude lézt na nervy nebo až budete mít kanceláře po krk, jděte na chvíli dýchat na záchod.“

„Na záchod? Tam je přece...“

„Tak prostě dýchejte pusou. Tam budete mít každopádně prostor sám pro sebe. Na tři nadechnutí se zaměřte na své pocity a přiškrcený dech bude ten tam. Potom vám bude líp. A ke každému problému budete moct přistupovat snadněji. To je pro dnešek všechno?“

„Klidně. Příští týden ve stejnou dobu?“

„Ne, příští týden přijďte včas.“

To, co Joschka Breitner říkal, mi nepřipadalo tak docela mimo. Přinejmenším napětí v šíji bylo pryč. Od té doby jsem k panu Breitnerovi chodil každý čtvrtek. Kolem osmé. Většinou později.

4 OSTRŮVKY ČASU

Abyste se neutopili v moři nároků, které jsou na vás kladeny, vytvořte si své vlastní ostrůvky času. Chráněný prostor, kdy zcela vědomě děláte jen to, co vám dělá dobře. Tady neexistuje žádné „musím“. Tady je jen „jsem“. Ostrůvek času není místo, ale časový rámeček. Může to být jedna minuta, nebo celý víkend. Každopádně je to časový rámeček, který patří jen vám, který určujete pouze vy a který si chráníte. Jako ztroskotanec, jemuž se podařilo vyvážnout z potápějící se lodi, zde najdete klid, potravu a energii. Vy určujete, kdy na ostrůvek času vstoupíte. Vy určujete, kdy ostrůvek času opustíte. Vy bráníte svůj ostrůvek času proti všem vetřelcům. A vždy jste si vědomi, že je to váš ostrůvek času.

Joschka Breitner,

Jak zpomalit v rychlém jízdním pruhu —
všímavost pro lidi na vedoucích pozicích

TÍM, ŽE JSEM PROVÁDĚL DECHOVÁ CVIČENÍ, se můj svět neuzdravil. Kdybych svému mandantu Draganovi pověděl o tréninku všímavosti a prvních dechových cvičeních, měl by mě v tu ránu za ufuněného buzeranta. A Dragan mě v následujících týdnech doslova zavalil prací, kterou jsem si musel odfunět.

Umyslel si třeba, že jednu ze svých legálních nemovitostí přestaví na nejluxusnější bordel ve městě. Exkluzivní palác slastí v klasické staré zástavbě. Na čtyřech podlažích. Drobným právním problémem, který jsem já měl vyřešit, bylo, že ve třech patrech ještě bydleli nájemníci a přizemí si uzpůsobila pro své účely mateřská školka. S využíváním budovy jako bordelu se navíc ve stávajícím územním plánu vůbec nepočítalo. Bylo zapotřebí přesvědčit tucty úřadů, aby se do toho pod pultem zapojily. Skoro každý večer jsem musel s Draganem nebo v jeho pověření někam jet, abych nějakou kontaktní osobu přesvědčil, pohrozil jí, přetáhl ji na jeho stranu, otestoval její hranice a zjistil, jaké jsou nabídky.

Ale sem tam se mi do mého dlouhého pracovního dne dařilo zabudovat drobná dechová a uvědomovací cvičení. Dýchal jsem ve výtahu stavebního úřadu, než jsem si šel popovídat s jeho vedoucím, abych zjistil, kolik „dobra“ pro něj člověk může udělat, aniž by otevřeně sklouzl do sféry korupce nebo výhrůžek.

Dýchal jsem na záchodech nájemníků, než jsem jim sdělil, že by se mohli vmžiku omylem ocitnout bez proudu a bez vody, pokud se z bytu dobrovolně nevystěhují.

Dýchal jsem v práci ve své kanceláři poté, co mi kolega, který nastoupil o tři roky po mně, sdělil, že se od příštího měsíce stává jedním z partnerů.

A tyto malé dechové pauzy skutečně snižovaly napětí, které člověk se svědomím pocítuje, když s někým manipuluje, někomu vyhrožuje nebo někomu závidí.

I přes mou neustálou profesní zátěž zaznamenala i Katharina, že jsem ochoten na sobě zapracovat. Přesto, nebo

možná právě proto, jsme v následujících dvou týdnech učinili jedno pro náš vztah zásadní rozhodnutí.

Chtěli jsme se na nějakou dobu odloučit — společný pokus, jak odlehčit situaci. Ona dvě kouzelná slůvka zněla „ostrůvky času“. Padla při mém dalším sezení u pana Breitnera.

„Povězte mi, co vás stresuje doma,“ vyzval mě, když před nás postavil šálky se zeleným čajem.

„Kde mám začít?“ poprosil jsem o pomoc.

„Někdy jste se asi seznámili.“

„Katharina a já jsme se seznámili jako advokátní koncipienti. Před nějakými deseti lety. Ona studium nenáviděla a prokousávala se jím jen proto, že to považovala za rozumné rozhodnutí, aby se jí později podařilo najít solidní práci. Vůbec jí to nešlo a mně jí bylo líto, protože u mě to bylo úplně jinak. Mně přišlo studium práv napínavé. Já chtěl bojovat za lepší svět. Při jedné přestávce na kávu jsme se o tom začali bavit a tyto protiklady nás přitahovaly.“

„Kvůli rozdílným motivacím ke studiu se lidi přece nedávají dohromady.“

„Ne, to samozřejmě ne. Vzájemně jsme se přitahovali, oba jsme byli nezadaní. Dokázali jsme se dobře bavit. A i v posteli nám to klapalo. Tak jsme se dali dohromady.“

„Vztah Volkswagen Golf.“

„Cože?“

„Pro Volkswagen Golf se člověk rozhodne přesně z těchž důvodů. Není úplně ošklivý, člověk po něm sáhne, když nemá nic lepšího, dostane se s ním z bodu A do bodu B a občas může i pořádně šlápnout na plyn.“

„Co je na tom špatného?“

„Vůbec nic. Tedy pokud nesníte o starém Fordu Mustang a vaše žena netouží po Fiatu 500.“

„K čemu by mi byl Ford Mustang, když bych s ním zůstal v půli cesty viset?“

„Měl jsem dojem, že jste tu proto, že jste s Golfem dorazil do cíle.“

„My jsme se s Golfem každopádně hodně dlouho cítili velmi dobře.“

„Našla vaše žena ono seriózní zaměstnání, pro které se roky trápila?“

„Nastoupila do pojišťovací společnosti, protože... Upřímně řečeno jsem dodnes nepochopil, proč někdo nastoupí do pojišťovací společnosti. Nejspíš proto, že když člověk do práce nastupuje bez ideálů, tak po letech nemůže ani žádné ideály ztratit. Kromě toho práce, která člověka nijak nenaplnuje, nemůže na takovém pocitu naplnění vytvořit závislost.“

„Pád z plochých morálních představ taky tolik nebolí.“

Auvajs, o to více zabolel tenhle komentář mě. Ale povídal jsem dál.

„Když jsme si oba začali vydělávat první peníze, začali jsme je společně také z plna hrdla utrácet. Tedy pokud jsme na to měli čas. Nóbl restaurace, cesty do exotických krajů, drahý první byt.“

„Jaká je Katharina jako člověk?“

Najednou mi bylo na židli poněkud nepohodlně. Na tuto otázku existovaly dvě odpovědi. Jedna, která se mi líbila. A jedna, která se mi vůbec nelíbila. Začal jsem tou příjemnou odpovědí.

„Když jsme se seznámili, byla otevřená, opatrná, láskyplná a se smyslem pro humor. Dokázali jsme se spolu hodně nasmát na účet druhých lidí.“

„A teď?“

To byla ta nepříjemná odpověď.

„Uzavřená, bojácná, k Emily láskyplná, ke mně chladná a naprosto bez humoru. Taky se už společně nesmějeme druhým lidem. Co ale Katharina umí skvěle, je ostatní zatrpkle pomlouvat.“

„Jaký to mělo vývoj?“

„Tak nějak se ze všeho, co mělo být pro radost, stala povinnost. ‚Pojďme se dnes válet celý den v posteli‘ se proměnilo na ‚Pojďme vypovědět byty, jinak se k sobě nikdy nestěhujeme.‘ ‚S tebou bych dokázal zestárnout‘ se změnilo na ‚Moje matka očekává, že se pomalu vezmeme.‘ A z ‚Měl bys být otcem mých dětí‘ se stalo ‚Pokud teď nepřestanu brát antikoncepci, tak budu za šest let na třetí dítě moc stará.‘“

„Z vysněného prince, který měl princeznu zachránit ze studijního vězení, se stal přitakávající řidič Golfu,“ řekl Breitner a přikývl.

„Proč přitakávající? Sestěhování, svatba i založení rodiny mi přišlo skvělé. Jinak bych do toho přece nešel. Ale rád bych to všechno dělal s větší radostí. Rád bych to všechno *prožil*, a ne jen odškrtoval položky na seznamu. Čím víc náš vztah zabředával do klasických kolejí, tím víc pozbýval významu. Oba jsme pracovali na své kariéře. Přitom pro nás pro oba bylo důležité jen to, že ten druhý dělá kariéru. *Jaká* to je kariéra, nás ze začátku moc nezajímalo, a s postupem let se z toho stávala stále větší zátěž. Katharina čím dál

tím víc nenáviděla to, co dělá. A já jsem jednoduše nevěděl, co vlastně dělá. Oba jsme se ale s povděkem spokojili s tím, že ten druhý tím něčím vydělává slušné peníze.“

„To zní alespoň finančně jako nosný základ.“

„Po pěti letech jsme se vzali. Dva roky po svatbě se narodila Emily.“

„Plánované dítě?“

„To rozhodně. Já jsem si navíc přál, aby spolu s dítětem do našeho vztahu vstoupil v pravém slova smyslu nový život. To se ale nestalo.“

„Světě, div se. Když něco nezvládnou dva dospělí společnými silami, jak by to mělo zvládnout samotné dítě?“

Krátce jsem se nad tím zamyslel. Jeho drobné poznámky byly tak trefné, že jsem se až styděl.

„Katharina si Emily úplně přivlastnila. Kojení podle plánu. Odstavení podle plánu. Kojenecká skupinka pro maminky s dětmi podle plánu. Kojenecké plavání podle plánu. Cvičení pro maminky s kočárkem podle plánu. A plán určovala výlučně maminka. Z plánovaného dítěte se stalo dítě podle plánu. Jen pro náš vztah žádný plán neexistoval. Doma jsem byl jen bezprizorní nula s penisem. Když jsem byl doma, dělal jsem všechno špatně. Když jsem přišel domů pozdě, tak to bylo taky špatně. Vlastně mi nezbylo nic jiného než se ještě více ponořit do své nenáviděné práce. Tam jsem byl alespoň někdo. Sice mě tam nebrali jako partnera, ale měl jsem přinejmenším volnou ruku a důvěru všech zúčastněných.“

„A takhle to je od Emilyina narození?“

„Více méně. Ano. Od té doby pracuju za dva. Katharina je s Emily doma — když zrovna není na nějakých mateřských